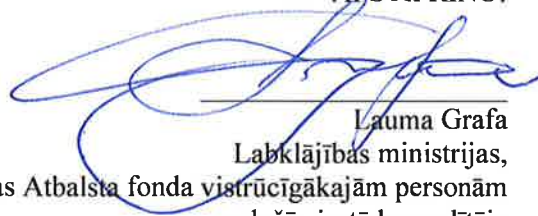

APSTIPRINU:

Lauma Grafa
Labklājības ministrijas,
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām
vadošās iestādes vadītāja

Datums: 15.09.2020.

GADA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMS

par 2019. gadā īstenoto darbības programmu “Darbības
programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības
sniegšanai vistrūcīgākajām personām
2014.-2020. gada plānošanas periodā”

Izstrādātājs:

Labklājības ministrijas
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām
personām vadošā iestāde

Rīga, 2020

I. KATRU GADU PIEPRASĀMIE DATI

1. GADA/NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMA IDENTIFIKĀCIJA

CCI	2014LV05FMOP001
Nosaukums	Darbības programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšanai vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā
Versija	2019_01
Atskaites gads	2019
Datums, kad notikusi ziņojuma saskaņošana ar Konsultatīvo darba grupu	Elektroniska saskaņošana 11.09.2020.

2. ĪSTENOŠANAS PĀRSKATS

2.1. Informācija par programmas īstenošanas kopējiem rādītājiem attiecībā uz pilnībā vai daļēji pabeigtām darbībām

I 2019.GADĀ NODROŠINĀTIE FONDA ATBALSTA VEIDI UN TO SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI

1. Atbalsta veidi

- 2019. gadā sniegts šāds Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk – Fonds) atbalsts pārtikas un pamata materiālās nodrošinātības mazināšanai:
 - 1) pārtika:
 - pārtikas preču komplekts individuālai izdarei bez vecuma ierobežojuma (2019. gada pirmajā pusgadā komplekta vērtība 10,99 euro, otrajā pusgadā – 14,87 euro);
 - pārtikas preču komplekti zīdaiņiem un maziem bērniem vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem (3 veidu komplekti: 7 – 12 mēneši, 13 – 18 mēneši, 19 – 24 mēneši) (komplektu vērtība 41,38 euro – 53,58 euro);
 - pārtikas preču komplekti zupas virtuvēm gatavo maltīšu nodrošināšanai (2019. gada pirmajā pusgadā komplekta vērtība 60 maltītēm 43,92 euro, otrajā pusgadā – 59,48 euro).
 - 2) pamata materiālā palīdzība:
 - higiēnas un saimniecības preču komplekti personām bez vecuma ierobežojuma (2019. gada pirmajā pusgadā komplekta vērtība 7,32 euro, otrajā pusgadā – 7,03 euro);
 - higiēnas preču komplekti zīdaiņiem un maziem bērniem vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem (4 veidu komplekti: 0 – 6 mēneši, 7 – 12 mēneši, 13 – 18 mēneši, 19 – 24 mēneši) (komplektu vērtība 20,04 euro – 57,79 euro);
 - individuālie mācību piederumi bērniem vecumā no 5 līdz 10 gadiem (komplekta vērtība 28,75 euro);
 - individuālie mācību piederumi bērniem vecumā no 11 līdz 16 gadiem (komplekta vērtība 23,62 euro).
 - 3) papildpasākumi:

- informatīvi pasākumi par papildu iespējām saņemt atbalstu ikdienas problēmu risināšanai vai krīzes situācijās, par nodarbinātības iespējām, izglītības iespējām, sabiedrības veselības veicināšanu, sportu, brīvā laika pavadīšanu, par Eiropas Savienības (turpmāk – ES) fondu vai citu ārvalstu finanšu instrumentu projektu ietvaros pieejamiem pakalpojumiem un citiem līdzīgiem pasākumiem;
- individuāls un grupu darbs ar personu vai personu grupām, nodrošinot starpinstitucionālu sadarbību, atsevišķu speciālistu profesionālās konsultācijas un atbalsta grupas vai pašpalīdzības grupas sociālo problēmu risināšanā;
- neformāli izglītojoši pasākumi praktisku sadzīves iemaņu attīstībai, tai skaitā ēst gatavošanā, veļas mazgāšanā, mājas uzkopšanā, mājāsaimniecības budžeta plānošanā, bērnu audzināšanā un darba meklēšanā.

2. Izmaiņas atbalsta satura nodrošināšanā

- 2019. gadā, balstoties uz 2018. gadā veiktās aptaujas rezultātiem un, ņemot vērā atbalsta saņēmēju vēlmes, papildināts pārtikas preču komplekts ar diviem jauniem produktiem: iebiezināto pienu ar cukuru un šķeltajiem zirņiem, nodrošinot lielāku komplektā esošo produktu daudzveidību un uzturvielu sabalansētību, vienlaikus izlīdzsvarojot olbaltumvielu saturu komplektā. Vienlaikus komplektā esošā nerafinētā rapšu eļļa tika nomainīta ar rafinēto rapšu eļļu. Paplašināto pārtikas komplektu izdale uzsākta 2019. gada otrajā pusgadā.
- Pārējiem esošajiem atbalsta komplektiem saturs netika mainīts, ņemot vērā atbalsta saņēmēju augstos apmierinātības rādītājus. 2018. gada aptaujā konstatēts, ka atbalsta saņēmēji ir apmierināti ar atbalsta komplektu saturu pilnībā vai lielākoties: ar pārtikas komplektiem zīdaiņiem un maziem bērniem – 96 % gadījumu, ar higiēnas un saimniecības preču komplektiem – 100 %, ar higiēnas un saimniecības preču komplektiem zīdaiņiem un maziem bērniem – 99 %, ar skolas preču komplektiem – 100 % gadījumu.

3. Nosacījumi Fonda atbalsta saņemšanai

- 2019. gadā Fonda atbalstu saņēma:
 - ģimene (persona), kurai pašvaldības sociālais dienests ir izsniedzis izziņu par trūcīgās personas statusu (ienākumi līdz 128,06 euro);
 - ģimene (persona), kas nonākusi krīzes situācijā (ko apliecina pašvaldības sociālā dienesta izsniegtā izziņa);
 - ģimene (persona), kurai pašvaldības sociālais dienests ir izsniedzis izziņu par maznodrošinātās personas statusu un kuras vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz 242,00 euro, ja pašvaldība to noteikusi savos saistošajos noteikumos.
- 2018. gada 18. decembrī pieņemti Fonda vadošās iestādes izstrādātie priekšlikumi grozījumiem Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” (turpmāk – Darbības programma) īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumu grozījumi), ar kuriem no 2019. gada 1. janvāra Fonda atbalstu saņem arī maznodrošinātas ģimenes (personas) ar ienākumiem līdz 242 euro.
- Vienlaikus, balstoties uz 2017. gada Fonda atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem, kā arī Fonda sociālo partneru un iesaistīto pušu ieteikumiem, MK noteikumu grozījumos iekļauts nosacījums, ka no 2019. gada 1. janvāra pamata materiālo palīdzību var saņemt ne tikai ģimenes ar bērniem (kā tas līdz šim bija paredzēts Darbības programmā), bet arī visas pilngadīgas personas. Izmaiņas attiecībā uz materiālās palīdzības piešķiršanu ir iestrādātas Darbības programmas grozījumos, kas 2018. gada decembrī iesniegta un apstiprināta Eiropas Komisijā (turpmāk – EK) 2019. gada 23. janvārī.

- Papildus tam MK noteikumu grozījumos ir iekļauts nosacījums, kas ļauj ģimenēm ar bērniem līdz 12 mēnešu vecumam izvēlēties vienu no Fonda higiēnas preču komplektiem, kuros ir autiņbiksītes bērniem ar svaru no 5 līdz 9 kg vai no 7 līdz 18 kg. Tāpat MK noteikumu grozījumos paredzēts, ka līdztekus jau līdz šim nodrošinātajiem Fonda sociālās iekļaušanas papildpasākumiem, turpmāk tiks nodrošināti arī socializēšanās pasākumi.
- Pārējie Fonda atbalsta nosacījumi pārtikas preču komplektu, higiēnas un saimniecības preču komplektu un individuālo mācību piederumu komplektu saņemšanai nav mainījušies.

II PĀRTIKAS UN PAMATA MATERIĀLĀS PALĪDZĪBAS NODROŠINĀŠANAS PASĀKUMI 2019. GADĀ

1. Vispārīgā informācija

- Pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu uzglabāšanu un izdali, gatavo maltīšu izdali, kā arī papildpasākumu īstenošanu 2019. gadā nodrošināja 28 partnerorganizācijas (turpmāk – PO), t.sk. 13 pašvaldības un to iestādes, 12 biedrības un nodibinājumi un 3 reliģiskās organizācijas 28 līgumu ietvaros. Visas PO tika atlasītas trešā atklātā konkursa rezultātā, līgumi par darbību īstenošanu noslēgti 2018. gada 1. ceturksnī.
- Kopumā visā Latvijas teritorijā 2019. gadā bija 453 pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu izdales vietas un 23 maltīšu izdales vietas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, atbalsta komplektu izdales vietu skaits ir nedaudz samazinājies (2018. gadā tas bija 458). Turpretī maltīšu izdales vietu skaits palika nemainīgs. Negatīvu ietekmi uz atbalsta pieejamību tas neatstāja, jo tika slēgtas izdales vietas novada pagastos, kur bija mazs apkalpojamo personu skaits. Atbalsta sniegšana tika nodrošināta vistuvāk atbalsta saņēmēju dzīves vietām, ko apliecina 2019. gadā veiktās aptaujas rezultāti: atbalsta saņēmēju nokļūšanai atbalsta komplektu saņemšanas vietā jāmēro vidēji 3,5 km. Uz šādu attālumu (3,1 – 3,5 km) aptaujā norāda atbalsta saņēmēji jau trešo gadu pēc kārtas.
- Fonda pārtikas preču komplektēšanu un piegādi PO 2019. gadā nodrošināja AS “Dobeles Dzirnāvnieks” un SIA “Lat Eko Food”, higiēnas un saimniecības preču un higiēnas preču komplektēšanu un piegādi nodrošināja SIA “Sanitex”, bet individuālo mācību piederumu komplektēšanu un piegādi nodrošināja AS “Hermess”. Visi piegādātāji izraudzīti atbilstoši publiska iepirkuma normatīvajam regulējumam.
- 2019. gadā kopumā Fonda atbalsts nodrošināts 7 359 658 *euro* apmērā, t.sk. pārtikas un pamata materiālajai palīdzībai kopā 7 076 909 *euro*.
- No Fonda darbības programmas īstenošanas uzsākšanas brīža līdz 2019. gada beigām Fonda atbalsts nodrošināts 26 366 274 *euro* apmērā jeb 55 % no darbības programmas atbalsta kopējās finanšu apropriācijas.
- EK 2019. gadā deklarēti kopumā 6 487 935 *euro*, no kuriem EK ir atmaksājusi valsts budžetā 5 450 532 *euro*.

2. Pārtikas atbalsta raksturojums

- Informācija par pārtikas preču komplektiem individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma:
 - 2019. gadā pārtikas preču komplektus individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma saņēmušas 72 546 unikālās personas (2018. gadā – 65 657 unikālās personas). Unikālo pārtikas komplektu saņēmēju skaits aprēķināts kā vidējais skaitlis no trīs informācijas avotos iegūtajiem skaitļiem: 1) Fonda vadošās iestādes aprēķinātā personu skaita; 2) PO sniegtās aplēses par unikālo pārtikas komplektu saņēmēju skaitu; 3) Ikgadējās Fonda ieviešanas novērtēšanas rezultātiem (ikgadējās

- aptaujas ietvaros iegūtajiem rezultātiem). 2019. gadā unikālo personu skaits, kas saņēmušas atbalsta komplektus, salīdzinot ar 2018. gadu (65 657 unikālas personas) palielinājies par 6 889 personām jeb 9,5 %. Atbalstu saņēmušo personu skaita palielinājums saistīts ar veiktajām izmaiņām Darbības programmā atbalstāmo darbību īstenošanas nosacījumos¹ - no 2019. gada 1. janvāra maznodrošinātas ģimenes (personas) ienākumu sliekšni Fonda atbalsta saņemšanai paaugstināt līdz 242 *euro* (līdz tam 188 *euro*).
- Fonda pārtikas komplektus individuālai izdālei bez vecuma ierobežojuma 2019. gadā pēc Fonda vadošās iestādes (turpmāk – VI) aplēses faktiski saņēma 97,82 % no visām personām, kurām 2019. gadā noteikts trūcīgas vai krīzes situācijā esošas personas statuss, kā arī no 2019. gada 1. janvāra izsniegta izziņa par maznodrošinātas personas statusu ar ienākumiem, kuri nepārsniedz 242 *euro*.
 - Salīdzinot ar Darbības programmas īstenošanas uzsākšanu 2015. gadā, vērojama pieaugoša tendence Fonda pārtikas preču komplektus individuālai izdālei bez vecuma ierobežojuma saņēmušo unikālo personu īpatsvarā no visām personām, kurām ir tiesības saņemt atbalstu (2015. gadā – Fonda pārtikas preču komplektus saņēma 83,6 % no visām trūcīgām personām, 2016. gadā – 89,4%, 2017. gadā – 97,1 %, 2018. gadā – 93,14 %, 2019. gadā – 97,82 % no visām unikālām personām ar tiesībām saņemt Fonda atbalstu). Tas ļauj secināt, ka:
 - personu informētība par Fonda atbalstu ir ļoti augsta;
 - Fonda atbalsts sniegts gandrīz visām potenciālajām mērķa grupas personām, kurām ir tiesības saņemt Fonda atbalstu;
 - vajadzība pēc Fonda atbalsta palielinās.
 - Kopumā 2019. gadā izdalīti 356 683 pārtikas preču komplekti. Atbalsta komplektu saņemšanas intensitāte vidēji ir 5,33 pārtikas preču komplekti vienai personai kalendāra gada laikā. Līdzīgs rezultāts novērots arī 2018. gadā (vidēji 5,03 pārtikas preču komplekti vienai personai).
- Informācija par pārtikas preču komplektiem bērniem vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem:
 - 2019. gadā 1 039 bērni vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem saņēmuši papildus pārtikas preču komplektus (2018. gadā – 1 172 bērni). No visām personām (1 140), kam 2019. gadā bija tiesības uz Fonda atbalstu, 91,14 % to ir saņēmušas. Kopš šī atbalsta izdales uzsākšanas vērojama pieaugoša tendence šajā rādītājā: 2017. gadā atbalstu saņēmis 81,1 % personu, kurām bija tiesības uz Fonda atbalstu, bet 2018. gadā – 88 %, kas liecina par atbalsta aktualitātes un informētības paaugstināšanos trīs gadu laikā.
 - Kopumā 2019. gadā izdalīti 4 400 komplekti (2018. gadā – 4 705). Atbalsta komplektu saņemšanas intensitāte vidēji ir 4,23 bērnu pārtikas preču komplekti vienai personai kalendāra gada laikā. Līdzīgs rezultāts novērots arī 2018. gadā (vidēji 4,01 bērnu pārtikas preču komplekti vienai personai).
 - Informācija par gatavajām maltītēm un pārtikas preču komplektiem zupas virtuvēm:
 - 2019. gadā 4 365 personām nodrošinātas 366 735 gatavās maltītes zupas virtuvēs. Maltīšu saņēmēju skaits (4 365) aprēķināts kā vidējais skaitlis no divos informācijas avotos iegūtajiem skaitļiem: 1) Fonda vadošās iestādes aprēķinātā personu skaita; 2) PO sniegtās aplēses par unikālo maltīšu saņēmēju skaitu.
 - Salīdzinot rezultātus ar 2018. gadu, vērojams, ka izsniegto maltīšu skaits ir pieaudzis, bet unikālo maltīšu saņēmēju skaits samazinājies (2018. gadā

¹ MK 18.12.2018. noteikumi Nr. 847 „Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” īstenošanas noteikumi””

5 315 personas saņēma 330 060 maltītes). Tas norāda, ka 2019. gadā zupās virtuvēs izveidojies stabilāks maltīšu saņēmēju loks ar regulārāku apmeklēšanas biežumu (2019. gadā maltīšu izsniegšanas intensitāte bija vidēji 84 maltītes vienai personai gada laikā, bet 2018. gadā – 62 maltītes).

- Minētie rādītāji ļauj secināt, ka pieprasījums pēc pārtikas atbalsta maltīšu izdales vietās saglabājas augsts. Īpaši šis atbalsta veids ir būtisks vecāka gadagājuma personām. To apliecina arī 2019. gadā aptaujas rezultātā iegūtais Fonda atbalsta saņēmēju sociāli demogrāfiskais profils, kas parāda, ka trešā daļa zupas virtuvju apmeklētāju ir vecumā 65 un vairāk gadu. Vienlaikus gandrīz puse (48,3 %) zupas virtuvju apmeklētāju 2019. gadā bija personas, kas saņem pensiju (2018. gadā šādu personu bija 38,9 %). To apliecina arī statistikas dati, kas parāda, ka 53,8 % pensionāru 2018. gadā bija pakļauti nabadzības riskam.² Visvairāk nabadzības riskam pakļauti vienas personas mājsaimniecībā dzīvojošie: vientuļie seniori vecumā virs 65 gadiem (2018. gadā tādu bija 74,9 %, bet 2017. gadā – 74,0 %), kā arī vientuļās personas vecumā līdz 64 gadiem (2018. gadā – 31,7 %, bet 2017. gadā – 31 %).³

3. Pamata materiālā palīdzība

- Informācija par higiēnas un saimniecības preču komplektiem personām bez vecuma ierobežojuma:
 - 2019. gadā higiēnas un saimniecības preču komplektus saņēmusi 70 341 persona, kas ir 97,1 % no visām personām (72 442 unikālās personas), kurām 2019. gadā bija tiesības uz Fonda atbalstu (2018. gadā atbilstoši Fonda atbalsta saņemšanas nosacījumiem saņēmēji bija tikai bērni līdz 18 gadu vecumam).
 - Kopumā 2019. gadā izdalīti 176 546 higiēnas un saimniecības preču komplekti.
- Informācija par higiēnas preču komplektiem bērniem vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem:
 - 2019. gadā 1 410 bērni vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem saņēmuši papildus higiēnas preču komplektus. Kopumā 2019. gadā izdalīts 3 761 komplekts. 2019. gadā 1 415 personām vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem bija piešķirts trūcīgās personas statuss vai maznodrošinātās personas, kuru ienākumi nepārsniedz 242 euro, statuss. No tiem 99,65 % saņēmuši higiēnas preču komplektus bērniem (2018. gadā šādu saņēmēju īpatsvars bija 94,5 % no visām personām ar tiesībām uz šo Fonda atbalstu). Šis rādītājs liecina par atbalsta saņēmēju augstu apmierinātību ar komplektu saturu un tā atbilstību mērķa grupas vajadzībām.
- Informācija par individuālajiem mācību piederumu komplektiem:
 - 2019. gadā 99,66 % no visiem 5 līdz 16 gadus veciem bērniem, kuriem bija tiesības uz šo atbalsta veidu, izdalīti kopā 9 254 individuālo mācību piederumu komplekti.

4. Papildpasākumi

- Pēc PO pārskatos norādītās un sadarbības iestādes (turpmāk – SI) apkopotās informācijas 2019. gadā īstenoti 1 050 papildpasākumi, kuros piedalījās 6 293 dalībnieki (2018. gadā tika īstenoti 1 137 pasākumi, kuros piedalījās 6 304 personas), kas veido aptuveni 8 % no visām Fonda atbalsta saņēmēju unikālajām personām.
- Savukārt balstoties uz ikgadējās atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem 2019. gadā papildpasākumus apmeklēja 18 % komplektu saņēmēju un 36 % maltīšu saņēmēju (2018. gadā – 20 % komplektu saņēmēju un 24 % maltīšu saņēmēju).

² http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_nabadz_nevienl_monetara_nab/NIG040.px/table/tableViewLayout1/ (skatīts 19.06.2020.)

³ <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/nabadziba/meklet-tema/399-nabadzibas-risks-un-sociala-atstumtiba-latvija> (skatīts 03.06.2020.)

- Atšķirība starp aptaujā konstatēto un PO pārskatos norādīto tāpat kā 2018. gadā skaidrojama ar, piemēram, stingrākām papildpasākumu dokumentēšanas prasībām (revīzijas iestādes (turpmāk – RI) veikto auditu ieteikumi), kā rezultātā PO savos pārskatos atspoguļoja tikai daļu no īstenotajiem papildpasākumiem un līdz ar to arī daļu no dalībniekiem. Turklāt PO ne vienmēr atspoguļo pārskatos informāciju (un arī papildus nekrāj dalībnieku parakstu lapas, izvairoties no personu datu uzkrāšanas un uzglabāšanas) par savu ikdienas komunikāciju ar apmeklētājiem, sniedzot tiem padomus, psiholoģisku atbalstu vai individuāli konsultējot (uz ko aptaujā norāda 3 – 9 % aptaujāto komplektu saņēmēju un 9-15 % maltīšu saņēmēju). Turklāt aptaujātie, it sevišķi maltīšu saņēmēji, visus pasākumus, ko īsteno nevalstiskā vai reliģiskā organizācija, sasaista ar Fonda līdzfinansēto papildpasākumu.
- 2019. gadā īstenoto papildpasākumu skaits salīdzinot ar 2018. gadu, ir samazinājies par 87 pasākumiem jeb 8 %, bet tajos iesaistīto personu skaits saglabājies gandrīz tajā pašā līmenī (samazinājums par 11 personām).
- Dalību papildpasākumos ietekmējošie faktori ir:
 - nosacījuma par komplektu izsniegšanu izmaiņas, t.i., mērķa grupas dalībnieki atbalsta komplektus var saņemt par visus atbilstošās izziņas periodu. Mērķa grupas dalībnieki izmanto šo iespēju, līdz ar to retāk apmeklē izdales vietas un PO ir mazāk iespēju informēt mērķa grupu un iesaistīt papildpasākumos;
 - personu izvēle iesaistīties citu ES fondu piedāvātajās apmācībās, īpaši tas attiecas uz jauniešiem un ilgstošajiem bezdarbniekiem;
 - Fonda atbalsta saņēmēju zems motivācijas līmenis, īpaši tas attiecas uz personām ar zemu izglītības līmeni, personām ar atkarībām, bezpajumtniekiem;
 - PO piedāvāto papildpasākumu tēma atbalsta saņēmējiem jau ir zināma, kas iespējami sasaistāms ar Latvijas Sarkanā Krusta veselības veicināšanas, saslīmšanas un atkarību profilakses informatīvajiem pasākumiem, kam atbilstoši šīs PO aktuālajiem darbības virzieniem ir noteicoša loma visu papildpasākumu klāstā un ir noderīga pēc būtības. Savukārt papildpasākumi par budžeta plānošanu, finanšu pratību, internetbankas lietošanu vai skaitītāja rādījumu nodošanu internetā daži atbalsta saņēmēji (piemēram, pensijas vecuma personas) novērtē kā sarežģītus, nesaprotamus un neizmantojamus. Saskaņā ar jautājumu par interneta pieejamību un ģimenes prasmēm rīkoties ar to.
- Lielākais īstenoto papildpasākumu īpatsvars ir Latgalē, Rīgas reģionā un Kurzemē attiecīgi 24 % un 18 % no 2019. gadā īstenoto papildpasākumu skaita. Pārējos reģionos papildpasākumu skaita īpatsvars ir 10 – 17 % robežās. Lielākais papildpasākumos iesaistīto personu skaita īpatsvars ir Kurzemē - 34 % no 2019. gadā papildpasākumos iesaistītajiem, kas skaidrojams ar biedrības "Latvijas Pirmās palīdzības vienība" organizētajām akcijām "No sirds - sirdij", "Pavasaris Tavā dārzā" un "Mans vaļasprieks", kas norisinājās visās biedrības atbalsta komplektu izdales vietās. Pārējos reģionos papildpasākumos iesaistīto personu skaita īpatsvars pamatā atbilst papildpasākumu skaita īpatsvara reģionālajam sadalījumam.
- Raksturojot papildpasākumus un mērķa grupas pieprasījumu 2019. gadā lielākais skaits – 21 % (1 351 persona) no visiem papildpasākumu dalībniekiem iesaistījušies pasākumos dzīves prasmju pilnveidošanai (264 pasākumi jeb 25 %). 2018. gadā šie pasākumi tika atzīmēti kā otri pieprasītākie pēc veselības veicināšanas pasākumiem.
- Līdzīgi kā iepriekšējā gadā pasākumi dzīves prasmju pilnveidošanai organizēti par šādām tēmām:
 - konsultācijas dažādos sadzīves jautājumos (mājas tīrība un dzīves vides sakopšana, higiēnas normu ievērošana ģimenē, veselība, guļošu slimnieku kopšana,), neformāli izglītojoši pasākumi praktisku sadzīves iemaņu apguvē, piemēram, pārtikas

- atkritumu samazināšana, apmācības izgatavot saimniecībai noderīgas lietas, izmantojot otrreizējās pārstrādes materiālus;
- internetbankas lietošanas prasmes apguve, elektrības patēriņa rādītāju nodošanas iespējas, ID karšu atjaunošana;
 - praktiskas nodarbības stādu audzēšanā, mazdārziņu iekopšanā akcija "Pavasaris Tavā dārzā", mazdārziņa ierīkošana, sēklu izvēle, stādīšanas/sēšanas priekšrocības;
 - radošās darbnīcas un grupu nodarbības, piemēram, rokdarbi, sveču, ziepju, telpu dekoru izgatavošana u.c.
- Otrā pieprasītāko papildpasākumu kopa 2019. gadā bija papildpasākumi par veselības veicināšanas tēmām (213 pasākumi jeb 20 %), kuros iesaistījušies 19 % (1 196 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem. Iepriekšējos gados šie ir bijuši pieprasītākie papildpasākumi: 2018. gadā īstenoti 223 pasākumi jeb 20 %, kuros iesaistījās 24 % (1 510 personas), 2017. gadā īstenoti 255 šādi pasākumi jeb 21 %, kuros iesaistījās 24 % (1 863 personas).
 - 2019. gadā papildpasākumi par veselības veicināšanas tēmām visbiežāk bija par šādām tēmām: par veselīgu dzīvesveidu un slimību profilaksi (kā gripas un saaukstēšanās slimības, rota vīruss, kaulu locītavu slimības, alkoholisms, atkarības), tautas medicīnas līdzekļiem veselības uzlabošanai un imunitātes stiprināšanai, veselīgu uzturu un dzīvesveidu, pirmās palīdzības sniegšanas iemaņām, rīcību ārkārtas situācijās u.c.
 - Trešā pieprasītāko papildpasākumu kopa 2019. gadā bija ēst gatavošanas prasmju attīstības papildpasākumi (199 pasākumi jeb 19%), kuros bija iesaistījušies 15 % (959 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem. Mērķa grupas interese par šiem pasākumiem bija augsta arī iepriekšējos gados: 2018. gadā īstenoti 222 papildpasākumi jeb 20%, kuros iesaistījušies 17 % (1 044 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem, bet 2017. gadā – īstenoti 334 pasākumi jeb 28% ar 1 785 dalībniekiem jeb 23 % no visiem papildpasākumu dalībniekiem.
 - 2019. gadā ēst gatavošanas prasmju attīstības ietvaros līdzīgi kā iepriekšējos gados tika piedāvāts mācīties gatavot ēst, izmantojot pārtikas komplektos pieejamos produktus, tika arī sniegta informācija par veselīgu uzturu, novadītas praktiskas nodarbības par produktu uzglabāšanu ziemai (marinēšana, konservēšana, pasterizēšana), sezonālo dārzenų un augļu ēdienu pagatavošanu, meža velšu izmantošanu uzturā u.c.
 - Lielu atsaucību ieguvuši socializēšanas pasākumi personas sociālo lomu, vērtību, kultūras, tradīciju apgūšanai un iekļaušanai sabiedrībā, kuru īstenošana no 2019. gada 1. janvāra uzsākta pamatojoties uz veiktajām izmaiņām DP atbalstāmo darbību īstenošanas nosacījumos⁴. Organizēti 106 pasākumi jeb 10%, kuros iesaistījušies 19 % (1 192 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem, kuri:
 - apmeklējuši koncertus, muzejus un hokeja spēles, piedalījušies ekskursijās, kinolektorijās, radošajās darbnīcās un hobiju vakaros;
 - piedalījušies akcijās "No sirds - sirdij", "Pavasaris Tavā dārzā" un "Mans vaļasprieks", festivālā "Akordeona dienas Rīgā 2019", pasākumā "Zelta rudens - augļu laiks", pasākumā dažādu tautu nacionālās kultūras iepazīšanai, pasākumos, kas saistīti ar latviešu tradīcijām (Meteņi, Lieldienas, Līgo svētki, Miķeļdiena, Ziemassvētki), Lāčplēša dienai veltītos pasākumos, u.c.
 - Pasākumi par nodarbinātības iespējām 2019. gadā saglabājas 2018. gada līmenī - 6 % no visiem papildpasākumiem kaut gan pasākumu skaits ir samazinājies (2019. gadā 63 pasākumi, bet 2018. gadā 72 pasākumi). Attiecīgi arī pasākumos iesaistīto skaits 2019. gadā ir samazinājies – 142 personas jeb 2% no visiem papildpasākumu dalībniekiem (2018. gadā – 238 dalībnieki jeb 4%). Pasākumos sniegtas konsultācijas

⁴ MK 18.12.2018. noteikumi Nr.847 „Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” īstenošanas noteikumi””

par darba iespējām un brīvprātīgā darba iespējām, sociālo aizsardzību un palīdzību problēmu risināšanā, darba meklēšanu, apmācības CV un motivācijas vēstules rakstīšanā, sagatavošanās darba intervijai u.c.

- 2019. gadā organizēti 39 pasākumi (jeb 4%) ģimenēm ar bērniem, kuros piedalījās 5% no visiem dalībniekiem jeb 325 personas, kas ir mazāk nekā 2018. gadā – 71 pasākums, kuros piedalījās 9% no visiem dalībniekiem jeb 595 personas. PO organizējušas pasākumus ģimenēm ar bērniem, piemēram, nodarbības “Grūbas ikdienā! “vasaras skoliņa “Pētnieki”, pasākumi par tēmu “Skolnieki vasarā - darba iespējas vasarā jauniešiem”, organizētas dažādas radošās darbnīcas un sporta spēles, nodarbības vecākiem ar bērniem gatavojot ēdienu, par drošību uz ceļa, gatavošanos skolai, organizētas ekskursijas un aktīvās atpūtas pasākumi, muzeju un koncertu apmeklējumi, bērnu dienas nometnes ar radošām darbnīcām u.c.
- Tikpat liels īpatsvars pasākumu (4% no visiem papildpasākumiem) bija dažādas speciālistu konsultācijas – kopā 42, kurās piedalījās 4% no visiem dalībniekiem jeb 250 personas. Nodrošinātas atsevišķu speciālistu profesionālas konsultācijas individuāli vai personu grupām sociālu problēmu risināšanai:
 - sociālā drošība un sociālie pabalsti, dokumentu dzīvokļa īrei un iesniegumu tiesai sagatavošana, palīdzība civillietās;
 - īstenoti semināri “Kļūsti par audžuģimeni”, “Nedrošība un saskarsmes bailes”, “Stress un depresija”, “Saskarsmes māksla”, “Emocionālais prāts darbībā: laulība un attiecības ģimenē”, “Emocionāli labvēlīgas vides nozīme mūsu dzīvē”, “Vecumposmu īpatnības”, “Kas ir atkarība? Atkarība tās veidi. Atkarības rašanās cēloņi, sekas, atveseļošanās, ārstēšanās” un psihologa nodarbības “Konflikti, to risināšanas metodes”;
 - sniegts individuāls psihoterapeitisks atbalsts klienta problēmu risināšanā, psihologa konsultācijas;
- Arī sporta un brīvā laika pavadīšanas pasākumu īpatsvars ir 4% (38 pasākumi) no visiem papildpasākumiem, kuros piedalījās 316 personas jeb 5% no visiem dalībniekiem. 2018. gadā tika organizēti 37 pasākumi jeb 3%, kuros piedalījās 315 personas jeb 5% no visiem dalībniekiem.
- Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2019. gadā, mazāk pieprasītākas, bija atbalsta, pašpalīdzības grupas, kurās piedalījās 1% (45 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem (kopumā nodrošinātas 18 grupas). Salīdzinoši 2018. gadā tika nodrošinātas 24 grupas, kurās piedalījās 2% (138 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem.
- Pārējie papildpasākumi, kuros iesaistījušies salīdzinoši neliels atbalsta saņēmēju loks, ir neformāli izglītojošie pasākumi vai lekcijas, piemēram, par e-pasta izveidi un tā izmantošana ikdienas saziņā, portāla www.latvija.lv izmantošanu, informāciju par citu organizāciju darbu, iespējām tajā iesaistīties, konsultācijas par nodokļu atgūšanu, kā arī gadskārtu tradīcijām u.c.

III 2019. GADĀ VEIKTĀS FONDA ATBALSTA SAŅĒMĒJU APTAUJAS REZULTĀTI

- Fonda atbalsta saņēmēji 2019. gadā aptaujāti Līguma Nr. LM2018/24-1-1320/20 par Fonda atbalsta lietderības un efektivitātes novērtējumu ietvaros, kas publiskā iepirkuma rezultātā 2018. gada 19. decembrī noslēgts ar SIA „Aptauju Centrs”.
- Aptaujāti 1 225 respondenti, tajā skaitā 972 pārtikas un pamata materiālās palīdzības unikālie saņēmēji un 253 gatavo maltīšu unikālie saņēmēji.

1. Sociāli demogrāfiskais profils un teritoriālais pārklājums

- Raksturojot Fonda atbalsta saņēmējus dzimumu griezumā, redzams, ka komplektu saņēmēju vidū 2019. gadā, līdzīgi kā 2017. un 2018. gadā, lielākā daļa ir sievietes (2019. gadā – 53,5 %, 2018. gadā – 53,2 %, 2017. gadā – 52,8 %), bet maltīšu saņēmēju vidū lielākā daļa ir tieši vīrieši (2019. gadā – 65,2 %, 2018. gadā – 57,9 %, 2017. gadā – 66,6 %).
- Fonda komplektu saņēmēju vidējais vecums 2019. gadā bija 43,9 gadi (2018. gadā – 41,8 gadi, 2017. gadā – 38,5 gadi, bet 2016. gadā – 37,1 gads). Vidējais vecums maltīšu saņēmējiem ievērojami augstāks: 2019. gadā tas bija 53,9 gadi (2018. gadā – 51,3 gadi, 2017. gadā – 54,8 gadi, bet 2016. gadā – 52,9 gadi). Dati parāda, ka pakāpenisks vidējā vecuma pieaugums novērojams komplektu saņēmēju vidū. Savukārt maltīšu saņēmējiem tas ir nemainīgs pa gadiem – virs 50 gadiem.
- Raksturojot atbalsta saņēmējus pēc vecuma, redzams, ka kopš 2016. gada vecāka gadagājuma personu (55 +), kas saņem atbalsta komplektus vecums pieaudzis par 13,6 procentpunktiem (2016. gadā – 28,5 %, 2017. gadā – 30,2 %, 2018. gadā – 37,5 %, bet 2019. gadā – 42,1 %). Savukārt atbalsta komplektu saņēmēju vecumā no 35 līdz 54 gadiem īpatsvars 2019. gadā salīdzinājumā ar 2016. gada datiem samazinājies par 3,6 procentpunktiem (2016. gadā – 29,5 %, 2017. gadā – 30 %, 2018. gadā – 27 %, 2019. gadā – 25,9 %). Maltīšu saņēmēju vidū lielākā daļa ir personas vecumā 55 + (2019. gadā – 54,7 %, 2018. gadā – 52,5 %, 2017. gadā – 57,4 %, 2016. gadā – 55,6 %).
- Atbalsta saņēmēju dalījums pa vecuma grupām netieši korelē arī ar to darbaspējas vecumu un nodarbošanos: maltītes biežāk saņem pensiju saņēmēji (2019. gadā – 48,3 %, 2018. gadā – 38,9 %, 2017. gadā – 39,4 %) un bezdarbnieki (2019. gadā – 36,8 %, 2018. gadā – 38,5 %, 2017. gadā – 42,7 %) – viņi veido vairāk nekā trīs ceturtdaļas no visiem maltīšu saņēmējiem. Arī starp komplektu saņēmējiem šīs grupas dominē.
- Raksturojot atbalsta saņēmēju demogrāfiskos rādītājus, redzams, ka komplektu saņēmēju vidū kopš 2016. gada par 11,8 procentpunktiem pieaudzis ģimeņu bez bērniem skaits (2016. gadā – 67,8 %, 2017. gadā – 68,5 %, 2018. gadā – 73,3 %, bet 2019. gadā – 79,6 %). Savukārt ģimeņu ar bērniem skaits šajā periodā samazinājies vidēji par 2,8 procentpunktiem. Piemēram, ģimenes ar vienu bērnu 2016. gadā bija 11,4 %, 2017. gadā – 11 %, 2018. gadā – 10,1 %, bet 2019. gadā – 8,6 %. Ģimenes ar diviem bērniem 2016. gadā bija 9,1 %, 2017. gadā – 8,6 %, 2018. gadā – 6,9 %, bet 2019. gadā – 6 %. Ģimenes ar trim bērniem 2016. gadā bija 6,5 %, 2017. gadā – 5,8 %, 2018. gadā – 5,4 %, bet 2019. gadā – 3,9 %. Īpatsvara samazinājums (0,9 procentpunkti) šajā periodā ir vērojams arī viena vecāka ģimenēm ar bērniem: 2016. gadā to īpatsvars bija 2,7 %, 2017. gadā – 2,2 %, bet 2018. un 2019. gadā – 1,8 %.
- Informāciju par atbalsta saņēmējiem pēc to nodarbošanās un sociālās piederības skat. 1. tabulā.

1. tabula. Atbalsta saņēmēju sociāli demogrāfiskais profils

Atbalsta saņēmēju grupas	Komplektu saņēmēji		Maltīšu saņēmēji	
	2018. g.	2019. g.	2018. g.	2019. g.
Atbalsta saņēmēju dzimums (%)				
Vīrieši	46,8	46,7	57,9	65,2
Sievietes	53,2	53,5	42,1	34,8
Atbalsta saņēmēju vecuma grupas (%)				
Līdz 9 gadiem	12,2	11,7	7,8	4,1
10-17 gadi	11,8	11,0	3,2	3,0
18-34 gadi	11,5	9,3	8,8	7,4

35-54 gadi	27,0	25,9	27,7	30,8
55 un vairāk gadu	37,5	42,1	52,5	54,7
65 un vairāk gadu	-	22,4	-	33,9
Atbalsta saņēmēju vidējais vecums (gadi)				
	41,8	43,9	54,8	53,9
Atbalsta saņēmējus raksturojošie demogrāfiskie rādītāji (%)				
Ģimenes bez bērniem	73,3	79,6	Netiek noteikts	
Ģimenes ar vienu bērnu	10,1	8,6		
Ģimenes ar diviem bērniem	6,9	6,0		
Ģimenes ar trim bērniem	5,4	3,9		
Ģimenes ar četriem vai vairāk bērniem	4,4	1,9		
no ģimenēm ar bērniem – viena vecāka ģimene	1,8	1,8		
Vidējais bērnu skaits ģimenē	0,62	0,41		
Atbalsta saņēmēji pēc to nodarbošanās (%) un to sociālās piederības (%)*				
Strādā algotu darbu	7,5	6,0	1,9	3,2
Pieestrādā gadījuma darbos	3,7	4,4	6,9	2,8
Bērna kopšanas atvaļinājumā	2,1	2,4	0,4	0,4
Mājsaimnieki (-ces)	1,9	1,5	2,0	1,9
Bezdarbnieki (-ces)	28,1	24,9	38,5	36,8
Saņem pensiju (jebkuru)	31,0	38,7	38,9	48,3
Mācās, studē	17,4	16,2	5,1	4,2
Pirmskolas vecuma bērni	8,3	8,1	6,3	3,3
No visiem				
- personas ar invaliditāti	16,4	18,6	16,6	19,2
- citas ES valsts pārstāvji	0,7	2,1	1,8	7,6
- romu tautības pārstāvji	3,4	3,4	3,9	1,2
- personas bez noteiktas dzīvesvietas	0,2	-	6,2	4,1

*- respondenti varēja izvēlēties vairākas atbildes

- Vērojams, ka grupas būtiski atšķiras, tomēr abām grupām kopumā raksturīgs tas, ka ievērojami plašāk nekā sabiedrībā kopumā pārstāvēti bērni un vecāki cilvēki, kamēr aktīvā nodarbinātības vecuma personu ir maz ne tikai starp komplektu saņēmējiem, bet arī starp maltīšu saņēmējiem (te gan jāņem vērā, ka 2019. gadā 54,7 % no viņiem ir vismaz 55 gadus veci). Tas saistāms ar ekonomiskās situācijas valstī uzlabošanos, īpaši, minimālās algas paaugstinājumu, nodarbinātības pieaugumu, t.sk. jauniešu un pirmspensijas vecuma iedzīvotāju vidū, kā arī ar ģimeni un bērniem saistīto pabalstu un ar iedzīvotāju ienākumu nodokli neapliekamā minimuma palielināšanās strādājošai personai un par tās apgādībā esošām personām.
- Saskaņā ar 2019. gadā apkopotajiem datiem, Latgales reģionā izdalīti 30,5 % pārtikas, 30,5 % higiēnas un saimniecības preču un 31,3 % mācību piederumu komplektu, Rīgā – 17 % pārtikas, 16,6 % higiēnas un saimniecības preču un 17,3 % mācību piederumu komplektu, Pierīgas reģionā – 11,1 % pārtikas, 11,2 % higiēnas un saimniecības preču un 10,9 % mācību piederumu komplektu, bet pārējos statistiskajos reģionos atbalsta īpatsvars ir savstarpēji ļoti līdzīgs 12,0 - 16,0 % robežās. Šī tendence sakrīt ar 2018. gadā konstatēto. Arī komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 2 gadu vecumam izdalei saglabājas līdzīgas tendences - Latgales reģionā izdalīti 26 - 26,8 % komplektu, pārējos reģionos komplektu izdales īpatsvars 11,0 - 17,0 % robežās. Novērojams, ka Rīgas reģionā izdalīto zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 2 gadu

vecumam paredzēto komplektu īpatsvars ir salīdzinoši augstāks (21,0 - 22,8 %) nekā citos reģionos un tuvinās Latgales rādītājam, kas skaidrojams ar reģionu atšķirīgo demogrāfisko struktūru un dzimstību.

- Atbalsta sadalījums atbilst trūcīgo un maznodrošināto iedzīvotāju ar ienākumiem līdz 242 *euro* statusu apliecinājošo izziņu saņēmēju īpatsvaram reģionos. Latgales reģionā 2019. gadā dzīvoja apmēram 29 %, Pierīgas statistiskajā reģionā, Zemgalē un Vidzemē katrā 12 %, savukārt Rīgā un Kurzemes reģionā katrā 17 % no visiem statusu ieguvušajiem iedzīvotājiem.
- Reģionāli netiek uzskaitīta maltīšu saņemšana, jo tā vairāk saistīta ar šāda atbalsta pieejamību. Lai izsniegtu maltītes, nepieciešama noteikta atbalsta saņēmēju koncentrācija (lielākas apdzīvotas vietas), kā arī PO, kas gatavas izsniegt gatavās maltītes. Ietekme arī ir pašvaldību, nevalstisko vai reliģisko organizāciju piedāvātajiem zupas virtuves vai citiem ēdināšanas pakalpojumiem ārpus Fonda atbalsta ietvariem.

2. Atbalsta saņemšanas iespēju izvērtējums

- Pārliciecināši izplatītākais kanāls informācijas nodošanai par atbalsta iespējām ir caur pašvaldību sociālajiem dienestiem – 2019. gadā uz to norāda 97 % komplektu saņēmēju (2018. gadā – 96 %, 2017. gadā – 95 %, 2016. gadā – 92 %), kā arī 38 % maltīšu saņēmēju (2018. gadā – 45 %, 2017. un 2016. gadā – 40 %). Tas var būt saistīts arī ar pašvaldības palīdzības kā tādas biežāku izmantošanu, kuras saņemšanas gaitā var būt pieejama arī informācija par Fonda sniegto atbalstu, kā arī izmaiņām mērķgrupas sociāli demogrāfiskajā struktūrā. Tendence tiešā veidā izriet no nosacījumiem, kas izvirzīti komplektu saņēmējiem – pašvaldības sociālie dienesti izsniedz izziņas par trūcīgā statusu vai krīzes situāciju, kā arī 2018. un 2019. gadā par maznodrošinātā statusu, personai vienlaikus nodrošinot arī informāciju par atbalsta iespējām. Turklāt jāņem vērā, ka daļā pašvaldību tieši sociālie dienesti nodrošina atbalsta komplektu izdali.
- Maltīšu saņēmēji informāciju par atbalsta saņemšanas iespējām biežāk (61 % gadījumos) uzzināja, izmantojot neformālus kanālus – draugus, radniekus kaimiņus, tikai 38 % gadījumos informāciju sniedza pašvaldību sociālais dienests. Pēdējos divos gados ievērojami biežāk, t.i. 12 % -15 % gadījumos (turklāt visai dažādu sadarbības partneru klientu vidū) sniegta atbilde, ka informācija saņemta nevalstiskajā vai reliģiskajā organizācijā.
- Internetu kā informācijas iegūšanas vieta norāda tikai atsevišķos (1 %) gadījumos, lai arī, gandrīz konstanti katru gadu aptuveni vairāk nekā puse komplektu saņēmēju (2019. gadā – 55 %, 2018. gadā - 58 %, 2017. gadā - 60 %) atzīst, ka ģimenē ir vismaz kāds, kam tas ir pieejams un kas ar to prot rīkoties. Tiesa, pēdējos divos gados pozitīvo atbilžu īpatsvars nedaudz sarucis, ko arī, iespējams, var saistīt ar atsevišķi dzīvojošo un gados vecāku cilvēku īpatsvara pieaugumu pabalstu saņēmēju vidū.
- Lai nokļūtu līdz atbalsta komplektu saņemšanas vietai, vidēji atbalsta saņēmējiem nākas mērot 3,5 kilometru, kas šādu tendenci saglabā jau trešo gadu. Nosauktie attālumi praksē ir ļoti dažādi – 16 % gadījumu attālums ir mazāks par kilometru, 21 % gadījumu – ap kilometru, tomēr ir arī otra galējība – 19 % dzīvo tālāk par 5 kilometriem no komplektu izdales vietām.
- Maltīšu saņēmēji vairumā gadījumu dzīvo tuvu to izdales vietām, nosauktais vidējais attālums pēdējo trīs gadu laikā arī ir visai stabils – 3,2 līdz 3,4 kilometri. Tomēr 2019. gadā konstatējama lielāka izkliede nosauktajos attālumos.
- 2019. gadā līdzīgi kā 2018. gadā līdz komplektu un maltīšu izdales vietām to apmeklētāji visbiežāk dodas kājām vai ar sabiedrisko transportu, pie kam maltīšu saņēmēji ievērojami biežāk līdz maltīšu izdales vietām nokļūst ar sabiedrisko transportu, kas skaidrojams ar tā pieejamību maltīšu izdales vietu tuvumā, kā arī ar gados vecāku maltīšu saņēmēju īpatsvara pieaugumu. Savukārt komplektu saņēmēju nosaukto atbilžu loks ir

diversificētāks, kas saistāms gan ar plašākām izvēles iespējām (savs auto, velosipēds, kas lielai daļai maltīšu saņēmēju nebūs pieejams), gan uz mazāk urbānu vidi, kur jāpārvar lielāki attālumi.

3. Atbalsta efektivitātes pašvērtējums

- Komplektu saņēmējiem tika vaicāts pašvērtējums atbalsta komplekta ietekmei uz viņu ģimenes situāciju – respektīvi, vai komplektu saņemšana situāciju ir ietekmējusi. 2019. gadā absolūtais vairums komplektu saņēmēju (91 %) atbildējuši, ka tas situāciju ir ietekmējis, turklāt šim rādītājam ir tendence pieaugt, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (2018. gadā – 88 %, 2017. gadā – 86 %, 2016. gadā 82 %). Visciešākā saikne atbildēm uz šo jautājumu tika konstatēta ar atbildēm uz jautājumu – vai pirms gada ģimene varēja atļauties nopirkt tās preces/produktus, ko nupat saņēma. Vērojams, ka atbilžu sadalījums uz jautājumu par iespējām nopirkt atbalsta ietvaros saņemtās preces un produktus, četrus gadu laikā samazinājies no 28 % uz 16 % gadījumu, iespējami, ka tas skaidrojams ar mērķgrupas izmaiņām. Bez tam ir pieaudzis atbildes „jā” īpatsvars uz jautājumu par to, vai atbalsts ietekmējusi ģimenes situāciju, starp tiem, kas uzskata, ka pirms gada saņemtās preces nebūtu varējuši atļauties. Raksturīgi, ka biežāk uz to, ka atbalsts ietekmēja ģimenes situāciju, norādījušas ģimenes ar bērniem.
- Tiem, kas norādīja, ka komplektu saņemšana ietekmējusi viņu ģimenes situāciju, 2019. gadā papildus tika vaicāts, kādām vajadzībām viņi galvenokārt tērēja ietaupīto naudu. Dominējošas atbildes šajā jautājumā, pie tam pieaugošā apjomā attiecas uz pārtiku, komunālajiem maksājumiem, ārsta apmeklējumu un medikamentu iegādi, savukārt, samazinoša tendence vērojama tērīņiem apavu un apģērba iegādē, kas korelē ar pieaugošo tendenci šīs preces saņemt kā palīdzību no citām organizācijām.
- Vērtējot ietaupīto līdzekļu tērīņu dinamikā, redzams, ka lielākais īpatsvara pieaugums ir tērīņiem veselības aprūpei (ārsta apmeklējumiem, medikamentu iegādei) no 26 % 2016. gadā uz 38 % 2019. gadā, kas būtu pamatojama ar atbalsta saņēmēju vecumstruktūras izmaiņām.
- Ievērojams pieaugums ietaupīto līdzekļu tērīņu īpatsvarā ir arī pārtikas iegādei no 78 % 2016. gadā uz 86 % 2019. gadā. Aptaujā sniegtajās atbildēs lielākā daļa nosaukuši tādas papildus nepieciešamos produktus kā maizi, sieru, olas, eļļu, sviestu. Savukārt īpatsvars krities tādiem produktiem kā gaļa, dārzeņi, piena produkti, sāls, garšvielas. Secināms, ka nemainīgi visus gadus gaļa, maize, dārzeņi un olas ir tie produkti, kuri papildus nepieciešami. Turklāt 2016., 2017., 2018. gada iepirkumā veiktās izmaiņas komplekta saturā ietekmējušas respondentu viedokli “cukura” gadījumā, turpretī gaļas konservu skaita palielināšana, olu pulvera iekļaušana un eļļas ražotāja nomaina neatspoguļojas respondentu atbildēs par papildus nepieciešamo gaļu un olām, eļļu vai sviestu. Līdzīgi arī 2019., 2020., 2021. gada iepirkuma rezultātā zirņu un kondensētā piena iekļaušana kompleksos neatrisina nepieciešamību pēc papildus dārzeņiem un piena produktiem.
- Pieauguši atbalsta saņēmēju tērīņi komunālo pakalpojumu apmaksai (no 52 % 2016. gadā uz 58 % 2019. gadā) un parādu nomaksai no 6 % 2016. gadā uz 10 % 2019. gadā. Salīdzinoši stabili ir tērīņi bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas nodarbībām ikgadēji ap 10 % robežās.
- Kritums ietaupīto līdzekļu tērīņu īpatsvarā ir novērojams apģērba un apavu iegādei no 43 % 2016. gadā uz 32 % 2019. gadā. Atbalsta saņēmēji biežāk norāda uz apģērba bezmaksas saņemšanu “citas palīdzības” veidā.
- Kopumā var runāt par mērķa grupas materiālās situācijas uzlabojumu ne tikai tāpēc, ka parādījusies iespēja papildus iegādāties pārtiku. Arī citu vajadzību atbilžu īpatsvars samazinās, vienlaikus pieaugot dažādu, individuālu, ar ģimenes sociāli demogrāfisko profilu saistītu tērīņu īpatsvaram, (piemēram, ģimenēm ar bērniem ietaupījums tērēts bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas nodarbībām; pieaugušām personām apavu un

apģerba iegādei un brīvā laika pasākumiem, senioriem un personām ar invaliditāti ārsta apmeklējumam un medikamentu iegādei).

- Absolūtais vairums atbalsta saņēmēju uz jautājumu par to, vai saskārušie ar kādām grūtībām atbalsta saņemšanas procesā, nepārprotami atbild ar “nē” – 94 % komplektu saņēmēju un 96 % maltīšu saņēmēju, salīdzinājumā 2018. gadā šādi atbildēja attiecīgi 87 % un 96 %. Atšķirības starp abām grupām saistāmas ar to, ka komplektu saņemšanai ir nepieciešama pašvaldības sociālā dienesta izsniegta izziņa, kamēr maltīšu saņemšanai nav.

4. Aptaujas rezultāti par pārtikas preču komplektiem

- Absolūtajā vairumā gadījumu (99,5 %) komplekta saturu tā saņēmēji izmantoja savām vajadzībām pilnībā (76 %) vai lielāko daļu (24 %). Redzams, ka saglabājas no 2016. līdz 2018. gadam novērotā pozitīvā tendence par pārtikas komplekta satura un apjoma atbilstību komplektu saņēmēju vajadzībām. Tādu, kas norādītu, ka nav izmantojuši savām vajadzībām būtisku daļu komplekta satura, ir ļoti maz – zem 0,5 %, bet tādu, kas norāda, ka gandrīz nekas nav izmantots savām vajadzībām nav vispār. Līdz ar to arī 2019. gadā vērojama augsta pārtikas komplektu izmantošanas lietderība, un kopumā pārtikas komplekti tiek izmantoti tā, kā atbalsta sniedzēji to iecerējuši.
- Vērtējot pārtikas komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam izmantošanu, secināms, ka 100 % gadījumos komplekta saturs, kā norāda atbalsta saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā (84 %) vai lielāko daļu (16 %), neviens no komplektu saņēmējiem nenorādīja uz to, ka bērna vajadzībām nav izmantota būtiska daļa komplekta satura, kas ir atzīstams novērtējums (kas ir par četriem procentpunktiem mazāk salīdzinājumā ar 2018. gadu).
- Analizējot būtiskākos iemeslus pārtikas komplektā individuālai izdalei iekļauto produktu neizmantošanai, redzams, ka dominē trīs anketā piedāvātie atbilžu varianti – iebildumi pret garšu vai kvalitāti, tas, ka netiek lietoti uzturā konkrēti produkti, kā arī tas, ka konkrētā produkta bijis par daudz.
- Kā visbiežāk savām vajadzībām neizmantotie produkti no pārtikas komplekta zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam minēti dažāda veida biezeņi (ar un bez gaļas), tomēr atzīmējams, ka, salīdzinot ar 2017. gadu (atbalsta sniegšanas pirmo gadu), 2019. gadā visiem produktiem samazinājās to neizmantošanas īpatsvars. Aptaujā minētie neizmantošanas iemesli ir ļoti subjektīvi un līdzīgi kā 2017. un 2018. gadā norādītie – bērnam kāds no produktiem negaršo.
- Pārtikas komplektu individuālai izdalei izmantošanas laiks (no mēneša līdz pusotram vai ilgāk), salīdzinot ar 2016. gadu, ir pieaudzis no 83 % līdz 96 % gadījumu. Ātrāk komplektu saturu iztērē pensionāri, kā arī personas, kam izziņas par statusu izsniegta īsākam termiņam, Rīgas un Latgales reģiona iedzīvotāji. Ilgākam laikam pietiek ģimenēm ar bērniem, lielākām ģimenēm, maznodrošinātajiem un tiem, kas trūcīgā statusu saņēmuši ilgākam periodam. Vērojams, ka gada 2. ceturksnī to, ka ar komplektu saturu pietiek pusotram mēnesim vai ilgākam laikam, norādīja 36 %, bet 4. ceturksnī – 55 %. Tas skaidrojams ar pārtikas komplektu papildināšanu ar jauniem produktiem 2019. gada otrajā pusgadā un konstatēto tendenci, ka ietaupītie finanšu līdzekļi nereti izmantoti papildus citu produktu iegādei. Kopumā secināms, ka pārtikas komplektos iekļauto produktu daudzums un izdales biežums atbilst atbalsta saņēmēju vajadzībām.
- Bērnu pārtikas komplektu izmantošanas laiks (no mēneša līdz pusotram vai ilgāk), salīdzinot ar 2018. gadu, ir pieaudzis no 86 % līdz 98 % gadījumu. Atzīmējams, ka 2 % respondentu atzīmējuši, ka grūti pateikt bērnu komplekta izlietošanas ilgumu, kas varētu būt saistīts ar dažādu produktu veidu atšķirīgu izmantošanas ilgumu. Tomēr, tā kā bērnu pārtikas komplektu uzdevums nav pilnībā nodrošināt atbalsta saņēmējus ar bērnu

pārtiku, tad secināms, ka bērnu pārtikas komplektos iekļauto produktu daudzums un izdales biežums atbilst atbalsta saņēmēju vajadzībām.

5. Aptaujas rezultāti par higiēnas un saimniecības preču komplektiem

- Higiēnas un saimniecības preču komplekta saturs 100 % gadījumu, kā norāda komplektu saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā (95%) vai lielāko daļu (5 %). Šāds pozitīvs apmierinātības rādītājs saglabājas visu laiku kopš veikts komplektu saņēmēju apsekojums. Līdzīga situācija ir arī ar komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam preču izlietojumu – 97 % norāda, ka tas izmantots pilnībā, 3 % - izmantoja lielāko daļu. Šāda situācija liecina par Fonda sniegtā atbalsta efektivitāti kopumā.
- Higiēnas un saimniecības preču komplektā iekļauto preču ģimenēm parasti pietiek no diviem līdz trijiem mēnešiem vai pat ilgākam laikam, turklāt šādam izmantošanas ilgumam ir tendence pieaugt (no 38 % 2015. gadā līdz 78 % 2019. gadā). Izmaiņas tiešā veidā saistītas ar mērķgrupas izmaiņām – visbiežāk to, ka ar komplektu pietiek 3 mēnešiem vai ilgākam laikam, norāda respondenti, kas vecāki par 55 gadiem, kā arī cilvēki, kas dzīvo vieni. Secināms, ka komplekta saturs un izdales biežums atbilst komplektu saņēmēju vajadzībām.
- Vērtējot situāciju ar komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam izmantošanas ilgumu, atzīmējams, ka trešdaļa respondentu komplekta saturs pietiek aptuveni mēnesim, kas ir ļoti līdzīgi kā tas bija 2018. gadā. Savukārt 66 % gadījumu komplekta saturs ir pietiekams diviem (55 %) un trijiem mēnešiem vai ilgākam laikam (11 %). Šī atbalsta sniegšanas pirmajā gadā to ģimeņu īpatsvars, kam ar komplekta saturs bija pietiekams diviem mēnešiem, bija 29 %, bet trijiem mēnešiem vai ilgākam laikam – 9 %. Atzīmējams, ka šis komplekts salīdzinājumā ar citiem tiek patērēts relatīvi visātrāk. Secināms, ka atbalsta saņēmēji bērnu higiēnas komplektus izmanto vispirms un tikai tad iegādājas papildus nepieciešamās preces.

6. Aptaujas rezultāti par individuālo mācību piederumu komplektiem

- Mācību piederumu komplekta saturs 2019. gadā 99 % gadījumu ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā (92 %) vai lielāko daļu (7 %). Šāds pozitīvs apmierinātības rādītājs saglabājas kopš veikts komplektu saņēmēju apsekojums. Secināms, ka būtiska ietekme komplektu satura izmantojamības pieaugumā ir komplektu sadalīšanai atbilstoši sākumskolas un pamatskolas skolēnu vajadzībām.
- Starp mācību piederumiem, kas visbiežāk netika izmantoti, 2019. gadā nosauktas burtnīcas un klades, kā cēloni norādot, ka tie joprojām glabājas.
- Līdzīgi kā iepriekšējos gados ievērojamaī daļai atbalsta saņēmēju 2019. gadā ar izdalītajiem individuālajiem mācību piederumu komplektiem pieticis visam mācību gadam – šādu atbildi snieguši 38 %, savukārt vēl 38 % norāda, ka pieticis pusgamam. Secināms, ka kopumā mācību piederumu komplekti ir precīzi izstrādāti un atbilstoši abu vecumgrupu skolēnu vajadzībām.

7. Aptaujas rezultāti par zupas virtuvēm, saņemtajām gatavajām maltītēm

- Maltīšu izdales vietas biežāk tiek apmeklētas gada aukstajā sezonā, tomēr, to personu īpatsvars, kas izdales vietas apmeklē katru dienu vai 4 - 5 reizes nedēļā zaudējis savu stabilitāti un ir samazinājies (gada aukstajā sezonā - 2018. gadā 45 %, 2019. gadā – 32 %, savukārt vasarā - 2018. gadā 39 %, 2019. gadā – 23 %).
- Maltīšu izdales vietas (zupas virtuves) apmeklētāji 2019. gadā tāpat kā 2018. gadā biežāk (49 % gadījumos) maltītes vienīgi saņem, nevis patērē uz vietas. Atzīmējams, ka 2019. gadā 38 % gadījumos maltītes tiek piedāvātas arī uz vietas izdales vietā, bet palielinājusies iespēja izvēlēties maltītes ņemt līdzī vai arī patērēt uz vietas (no 4 %

gadījumiem 2016. gadā līdz 12 % gadījumiem 2019. gadā). Maltīšu saņēmēju rīcību nosaka atbilstošu telpu (ēšanai uz vietas) pieejamība vai izdales organizācijas noteikumi, kas dod priekšroku vienai vai otrai rīcībai.

- Zupas virtuves biežāk apmeklē vīrieši, personas bez ienākumiem, lielo pilsētu (izņemot Rīgu) iedzīvotāji. Šāda tendence uzskatāma par objektīvu, jo atkārtojas pastāvīgi no 2016. gada, tomēr atzīmējams, ka lielākā mērā šī sakarība attiecas uz gada auksto sezonu, jo siltajā sezonā vecumu un dzimumu atšķirības mazinās.
- Gatavās maltītes kvalitāte tās saņēmējus 94 % gadījumu apmierina – ar „jā” uz jautājumu par apmierinātību atbildējuši 85 %, bet ar „drīzāk jā” vēl 9 %. Šie rādītāji ir visai līdzīgi tiem, kas saņemti iepriekšējos gados.

8. Aptaujas rezultāti par papildpasākumiem

- Uz līdzdalību papildpasākumos aptaujas ietvaros norāda ap 18 % (2018. gadā – 20 %, bet 2017. gadā – 12 %,) komplektu saņēmēju un ap 36 % (2018. gadā – 24 %, bet 2017. gadā – 17 %) maltīšu saņēmēju. Ievērojami pieaudzis to maltīšu saņēmēju īpatsvars, kas norādīja uz savu iesaisti papildpasākumos. Tas skaidrojams ar:
 - PO sniegtās informācijas saņemšanu par iespējām iesaistīties un iesaistīšanos arī citos ar ES fondiem saistītos sociālās iekļaušanas pasākumos;
 - PO ikdienas komunikāciju ar atbalsta saņēmējiem, sniedzot tiem padomus, psiholoģisku atbalstu vai individuāli konsultējot (uz ko aptaujā norāda 3 – 9 % aptaujāto komplektu saņēmēju un 9-15 % maltīšu saņēmēju);
 - maltīšu saņēmēju apmeklēto pasākumu, ko īsteno nevalstiskā vai reliģiskā organizācija, sasaisti ar Fonda līdzfinansēto papildpasākumu.
- Papildpasākumu dalībnieku sociālekonomiskais profils rāda, ka biežāk uz līdzdalību papildpasākumos norāda sievietes, bezdarbnieki, cilvēki bez saviem ienākumiem, personas, kuru ģimenēs ir kāds ar interneta lietošanas prasmēm un pieeju tam, Latgales iedzīvotāji, savukārt retāk – tie, kam ir 55 gadi vai vairāk, kas dzīvo vieni paši.
- Ja analizējam, kādos tieši papildpasākumos atbalsta saņēmēji piedalījušies vērojams, ka komplektu saņēmēji visbiežāk nosauca padomus un praktisku apmācību saistībā ar pārtiku, seminārus un individuālas konsultācijas, turpretim maltīšu saņēmēji atzinuši līdzdalību visos piedāvātajos papildpasākumu veidos, kas iespējami saistās ar uzticēšanos nevalstiskajai vai reliģiskajai organizācijai (maltīšu izsniedzējam), kas nodrošina atbalstu, konsultācijas, padomus vai uzklauššanu un kopumā socializāciju.
- Dalība papildpasākumā lielākoties ir bijusi individuāla, tā 2019. gadā 94 % komplektu saņēmēju un 88 % maltīšu saņēmēju papildpasākumos piedalījušies vienatnē.
- Papildpasākumos iegūtās prasmes 2019. gadā kopumā tiek vērtētas kā noderīgas – šādi atbildējuši 87 % komplektu saņēmēju un 90 % maltīšu saņēmēju, tajā skaitā 58 % komplektu un 75 % maltīšu saņēmēju atzina, ka “ļoti noderīgas” un attiecīgi 29 % un 15 % tās atzinuši par “daļēji noderīgām”. To personu īpatsvars no komplektu saņēmējiem, kas pret papildpasākumu saturu un iegūto zināšanu un prasmju noderību bijuši kritiskāki, šogad ir bijis mazāk nekā iepriekš (2018. gadā 11 %, 2019. gadā 5 %). Visbiežāk komplektu saņēmēju mazāka apmierinātība ar pasākumiem saistās ar to, ka tajos sniegtā informācija bijusi iepriekš zināma vai teorētiska, bez praktiska pielietojuma. Bez šiem iemesliem maltīšu saņēmēji vēl atzīmējuši informācijas sarežģītību un nesaprotamību un personiskas apgrūtinātas iespējas šo informāciju izmantot. Viedoklis, ka papildpasākumos sniegtā informācija bijusi iepriekš zināma, kas iespējami sasaistāms ar biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” veselības veicināšanas, saslimšanas un atkarību profilakses informatīvajiem pasākumiem, kam atbilstoši šīs PO aktuālajiem darbības virzieniem ir noteicoša loma visu papildpasākumu klāstā un ir noderīga pēc būtības, bet atbalsta saņēmējiem jau zināma taču maz pielietota. Savukārt mērķgrupai noderīgus papildpasākumus par budžeta plānošanu, finanšu prātību,

internetbankas lietošanu vai skaitītāja rādījumu nodošanu internetā daži atbalsta saņēmēji varētu novērtēt kā sarežģītus, nesaprotamus un neizmantojamus. Saskatāma arī sasaiste ar jautājumu par interneta pieejamību un ģimenes prasmēm rīkoties ar to, kur pozitīvu atbildi snieguši vien 55 % komplektu saņēmēju.

IV FONDA PARTNERORGANIZĀCIJU APTAUJAS REZULTĀTI PAR 2019. GADĀ PAVEIKTO

- SI 2020. gada sākumā veica PO aptauju par PO ikdienas darbībām saistībā ar atbalsta komplektu pieņemšanu un izdali, atskaišu iesniegšanu, sadarbību ar Sabiedrības integrācijas fondu, kā arī papildpasākumu nodrošināšanu 2019. gadā. 76 % anketu aizpildīja izdales vietu darbinieki un brīvprātīgie, 39 % - PO pārstāvji, 2 % – zupas virtuvju darbinieki un brīvprātīgie. Būtiskākie aptaujas secinājumi:
 - sadarbība ar atbalsta komplektu piegādātājiem kopumā ir veiksmīga, tomēr ir konstatētas vēl atsevišķas problēmas un ir nepieciešami uzlabojumi, piemēram, savlaicīgi informēt par piegādes aptuveno laiku, veikt komplektu piegādi izdales vietas darbalaikā, novietot komplektus to uzglabāšanas telpā, neiesaistot darbiniekus/brīvprātīgos no izdales vietas;
 - sadarbība ar pašvaldību sociālo dienestu darbiniekiem ir novērtēta kā laba, kā arī sniegti atsevišķi priekšlikumi, piemēram, izsniedzot izziņas, vairāk skaidrot par komplektu saņemšanas nosacījumiem, sadarboties ar komplektu dalītājiem, motivēt klientus piedalīties aktivitātēs, palīdzēt ar klientu transportēšanu uz papildpasākumiem;
 - PO komplektus izsniedz, pamatojoties uz oriģināliem, vai uz pašvaldības sociālā dienesta apstiprinātām kopijām, tie netiek izsniegti pamatojoties uz kopētām izziņām;
 - PO organizē atbalsta saņēmēju atstāto produktu savākšanu tikai tajās vietās, kurās ir šāda nepieciešamība. Lielākoties aptaujā atzīts, ka liela daļa atbalsta saņēmēju paņem pilnu komplektu;
 - pamatā PO informē atbalsta saņēmējus par papildpasākumiem, izvietojot informāciju izdales vietās, informē mutiski pie komplektu izdales vai ar informatīvo lapiņu palīdzību, zvana klientiem, ievieto informāciju PO mājaslapā, kā arī informāciju nosūta pašvaldību sociālajiem dienestiem;
 - PO noskaidro atbalsta saņēmēju vēlmes un vajadzības par papildpasākumiem, kad tie ierodas pēc atbalsta komplekta, papildpasākumu tēmas un veidu izvēlei vērtē klientu vecumgrupu un intereses, iepriekšējā gadā labāk apmeklēt pasākumus, pieejamos lektoros, speciālistus un brīvprātīgos;
 - PO rūpējas par atbalsta saņēmēju motivēšanu iesaistīties papildpasākumos, piemēram, pasākumus organizē cilvēkiem visizdevīgākajā laikā un vietā, piedāvā iespēju saņemt individuālas konsultācijas, pasākumu ietvaros piedāvā kafiju, tēju un/vai uzkodas, piedāvā iespēju papildpasākumā veidoto un sagatavoto izmantot līdzņemšanai, piemēram, sagatavoto maltīti, izveidotos materiālus vai paraugus, piedāvā bērnu pieskatīšanas iespējas u.c.;
 - PO papildpasākumu organizēšanai pārsvarā izmanto brīvprātīgo darbu, papildpasākumus nodrošinot bez maksas, izmanto Fonda finansējumu un, nedaudz arī pašvaldību un nevalstisko organizāciju finansējumu;
 - PO informāciju interneta mājaslapā www.atbalstapakas.lv novērtē kā noderīgu, saprotamu un uzskatāmi izvietotu, SI sagatavotā informācija apkārtrakstiem e-pastā ir saprotama un pietiekama prasību/nosacījumu ieviešanai;
 - PO, īstenojot papildpasākumus, savas kompetences ietvaros atsevišķos gadījumos informē cilvēkus par Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētajiem projektiem/pasākumiem, piemēram, par projektiem veselības veicināšanai un

slimību profilakses pasākumu pieejamībai, ko īsteno Veselības ministrija sadarbībā ar pašvaldībām, Nodarbinātības valsts aģentūras projektiem nodarbinātības veicināšanai un izglītībai kā atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem, jauniešu darba prasmju attīstība, par iespējām apgūt jaunas profesijas, par motivācijas paaugstināšanu un atbalsta pakalpojumu nodrošināšanu sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personu grupām.

V INFORMĀCIJA PAR DARBĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PROCESĀ KONSTATĒTAJĀM PROBLĒMĀM UN IDENTIFICĒTAJEM RISIKIEM, TO RISINĀJUMIEM

- 2018. gada beigās Fonda VI izstrādāja Darbības programmas “Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” grozījumus un MK noteikumu par “Darbības programmas "Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā" īstenošanu” grozījumus, kas no 2019. gada 1. janvāra ļāva:
 - Fonda atbalstu saņemt arī maznodrošinātajām personām ar ienākumu līmeni līdz 242 *euro* (līdz šim 188 *euro*);
 - mainīt nosacījumus pamata materiālās palīdzības saņemšanai – higiēnas un saimniecības preču komplektus saņemt ne tikai bērni vecumā līdz 18 gadiem, bet arī pilngadīgas personas;
 - noteikt ģimenēm ar bērniem līdz 12 mēnešiem izvēles iespēju saņemt higiēnas preču komplektu ar bērnu autiņbiksītēm no 5 līdz 9 kg vai no 7 līdz 18 kg;
 - papildināt papildpasākumu veidus ar socializēšanas pasākumiem.
- Vienlaikus 2019. gadā papildināts pārtikas preču komplekts (skat. informāciju šī ziņojuma I nodaļas 2. punktā).
- Izmaiņas Darbības programmas īstenošanas nosacījumos lielā mērā ir iespējamas pateicoties Fonda atbalsta saņēmēju atgriezeniskajai saiknei, ko Fonda VI saņem ikgadējo aptauju rezultātā. Vienlaikus tiek izvērtēts un ņemts vērā Fonda atbalsta saņēmēju interešu pārstāvju – Fonda konsultatīvās darba grupas viedoklis. Tādējādi regulāri tiek veikta Fonda atbalsta satura pilnveidošana, kā arī atbalsta izsniegšanas nosacījumu uzlabošana un elastības piemērošana. Tas ļauj nodrošināt zemu ienākumu mājsaimniecību vajadzībām nepieciešamu un atbilstošu atbalstu.

2.2. Informācija un novērtējums par darbībām attiecībā uz principiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām 5. panta 6. un 11. punktā un, ja attiecināms, arī 13. punktā.

Īstenojot darbības programmu, ir nodrošinātas darbības attiecībā uz principiem, kas noteikti Regulas 5. panta 6., 11. un 13. punktā, tajā skaitā:

1) nolūkā nepieļaut dubultu finansēšanu (5. panta 6. punkts) nacionālajos normatīvajos aktos noteikts, ka:

- izmaksas, kas vienlaikus tiek segtas no diviem vai vairākiem publiskā finansējuma avotiem, tai skaitā ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ir neatbilstošas un netiek segtas no Fonda līdzekļiem;
- PO atlases pretendents iesniegumā apliecina, ka tas nepieprasīs Fonda finansējumu par tādu atbalstāmo darbību īstenošanu, kas tiek finansētas no citiem publiskā finansējuma avotiem;
- PO, kas ir pašvaldība vai pašvaldības iestāde, nesaņem Fonda finansējumu par tādu papildpasākumu īstenošanu, kas tai jānodrošina atbilstoši valsts shēmai.

Lai novērstu dubulto finansēšanu 2019. gadā papildus veiktas tādas darbības kā:

- uz Fonda izmaksas pamatojošiem dokumentiem ir atsauces uz Fondu, kā arī iespēju robežās tiek izvietotas Fonda un ES atpazīstamības zīmes;
- noslēgtajos līgumos / vienošanās ar PO ir iekļauts nosacījums par atbalstāmo darbību dubultās finansēšanas nepieļaušanu, kā arī pienākums PO nodrošināt atbilstošus pierādījumus par dubultās finansēšanas neesamību;
- PO iesniedzamajos pārskatos par darbībām ir iekļauts apliecinājums par to, ka dubultās finansēšanas risks ir novērsts un atbalsta ietvaros veiktās darbības nav finansētas no citiem publiskā finansējuma līdzekļiem, tajā skaitā ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, kā arī valsts un pašvaldības līdzekļiem;
- Fonda vadībā iesaistītās institūcijas administratīvajās un pārbaudēs darbību īstenošanas vietās gūst pārliecību par Fonda darbību nepārklāšanos ar citu publiskā finansējuma avotu, tai skaitā ar ES fondu un citu ārvalstu finansējuma līdzekļu finansētajām darbībām.
- 2019. gadā VI veica administratīvās pārbaudes attiecībā uz atbalsta saņēmēju maksājumu pieprasījumiem, kuru ietvaros pārbaudīta visu horizontālo principu, t.sk. arī dubultās finansēšanas nepieļaušanas principa ievērošana. Nodrošināta pārbaude četriem finansējuma saņēmēja maksājumu pieprasījumiem, četriem SI maksājumu pieprasījumiem par PO darbībām, četriem SI un četriem RI maksājumu pieprasījumiem par tehnisko palīdzību. Sagatavoti un pārbaudīti četri Labklājības ministrijas maksājumu pieprasījumi par Fonda tehniskās palīdzības izmaksām.
- 2019. gadā ir veiktas šādas pārbaudes darbību īstenošanas vietās: 18 SI pārbaudes 23 adresēs pie atbalstāmo darbību īstenošanai PO un viena SI atbalsta komplektu izdales nosacījumu ievērošanas – dokumentācijas pārbaude par vienu PO izdales vietu, kā arī VI pārbaudes sešās adresēs pie atbalstāmo darbību īstenošanai PO.
- Fonda vadībā un īstenošanā iesaistītās institūcijas nodrošina darbību izmaksu atsevišķu uzskaiti un veic pamatojošos dokumentos atzīmi par Fonda atbalstu.

2) nolūkā veicināt sieviešu un vīriešu līdztiesību un dzimumu perspektīvas integrēšanu un diskriminācijas nepieļaušanu (5. panta 11. punkts), veiktas šādas aktivitātes:

- nacionālajos normatīvajos aktos ir noteikts, ka:
 - atbalstu saņem ģimene (persona), kurai pašvaldības sociālais dienests izsniedzis izziņu par atbilstību trūcīgas personas statusam vai atbilstību maznodrošinātas personas statusam (ja tās vidējie ienākumi mēnesī nepārsniedz 242 euro), un ģimene (persona), kurai pašvaldības sociālais dienests izsniedzis izziņu par personas nonākšanu krīzes situācijā. Trūcīgas un maznodrošinātas personas izziņas izsniegšanas kritērijs ir personas ienākumu un materiālā stāvokļa novērtējums, savukārt izziņas par krīzes situāciju izsniegšanas kritērijs ir situācijas izvērtējums. Visos gadījumos nodrošināta diskriminācijas nepieļaušana;
 - PO atlases pretendents iesniedz apliecinājumus, ka tas pārtikas un pamata materiālo palīdzības preču izdalīšanā un papildpasākumu īstenošanā veicinās vienlīdzīgu iespēju ievērošanu neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas;
 - PO var pēc personas ierosinājuma nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu izsniegšanu un papildpasākumus arī tās dzīvesvietā;
 - PO izvērtē personas vajadzības un piedāvā iespējas brīvprātīgi piedalīties papildpasākumos.
- izstrādātās vadlīnijas skaidro katru horizontālo principu un iesaka pasākumus to ievērošanai darbības programmas darbībās. Vadlīnijas nosaka, ka darbību ietvaros nodrošināmi šādi horizontālie principi: dzimumu līdztiesība, diskriminācijas aizliegums un vides pieejamība, atklāta dalībnieku atlase, vides aizsardzība un pārtikas preču drošums, sabiedrības veselība, partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste, administratīvā sloga mazināšana atbalsta saņēmējiem. Attiecībā uz dzimumu līdztiesību vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti:
 - ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības iegādes un transportēšanas procesā (piemēram, nodrošināt, ka komplektos skolas somas un citi mācību piederumi netiek ievietoti krāsās, formās un ar zīmējumiem, kas veicina stereotipiskus priekšstatus par meitenēm un zēniem u.c.),
 - ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdalīšanas vistrūcīgākajām personām un papildpasākumu īstenošanas procesā (piemēram, plānojot papildpasākumu aktivitātes, apzināt un analizēt mērķa grupu raksturojošos statistikas datus un citu informāciju par problēmām un vajadzībām no dzimumu perspektīvas,

īpaši pievēršot uzmanību būtiskām atšķirībām, kas var liecināt par dzimuma diskrimināciju vai arī var palīdzēt noteikt atbilstošus specifiskus pasākumus attiecīgā dzimuma līdztiesības veicināšanai vai dzimumstereotipu mazināšanai u.c.);

- ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai tehniskās palīdzības īstenošanas procesā (piemēram, nodrošināt un popularizēt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas pasākumus – summārs darba laiks, attālināts darbs, nepilns darba laiks u.c.);
- Tāpat arī attiecībā uz diskriminācijas aizliegumu vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti ieteikumi diskriminācijas aizlieguma principa ievērošanai Fonda darbību ietvaros paredzētajās aktivitātēs (piemēram, apliecināt nediskriminācijas praksi rakstveidā, attiecinot to uz dzimumu, rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko, politisko vai citu pārliecību, invaliditāti, vecumu, seksuālo orientāciju vai citiem apstākļiem. Nediskriminācijas prakses apliecinājums iekļaujams gan dažāda veida līgumos, gan atlases prasībās, gan atskaišu dokumentos par īstenotajām darbībām, tai skaitā PO pārskatos, Fonda vadībā iesaistīto iestāžu maksājumu pieprasījumos u.c.).
- Starp SI un PO noslēgti līgumi, kuros iekļautas šādas prasības:
 - nodrošināt horizontālo principu ievērošanu atbilstoši vadlīnijām un atspoguļot to pārskatā par atbalstāmo darbību īstenošanu;
 - uzkrāt datus par personu skaitu pa vecumiem, dzimumiem un, ja persona piekrīt šādus datus sniegt, arī pēc piederības kādai no šādām grupām – migrants, minoritāte, persona ar invaliditāti, bezpajumtnieks.
- Visos Fonda vadības un īstenošanas posmos paredzēta horizontālo principu ievērošanas uzraudzība.
- 2019. gadā PO norādīja, ka īstenoti dažādi horizontālo principu ieviešanas pasākumi Fonda atbalsta sniegšanas vietās, tai skaitā:
 - lai nodrošinātu **dzimumu līdztiesības principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: mērķa grupas problēmu izpēte no dzimumu perspektīvas Fonda atbalsta plānošanas stadijā; komplektu izdale un papildpasākumi īstenoti dažādos laikos, piemēram, pēc individuāla pieraksta, saskaņoti ar autobusu grafikiem, piegādājot uz mājām, ārpus darba laika; papildpasākumu tēmas pielāgotas abu dzimumu personām; kamēr vecāki saņem pakas vai piedalās pasākumos, tika pieaicināti brīvprātīgie darbinieki, kas nodrošināja bērnu pieskatīšanu; papildpasākumi tika īstenoti arī tā, lai tajos varētu piedalīties gan vecāki, gan bērni; mērķa grupa tiek uzskaitīta dzimumu griezumā.
 - lai nodrošinātu **diskriminācijas aizlieguma principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: organizētas individuālas pārrunas ar mērķa grupu un īstenoti papildpasākumi par diskriminācijas aizlieguma principa ievērošanu ikdienā un darba tirgū.
 - lai nodrošinātu **vides pieejamības principa** ievērošanu, veikti šādi pasākumi: nodrošināta telpu vides pieejamība, piemēram, uzbrauktuves un atbilstoša platuma durvis personām ratiņkrēslos un vecākiem ar bērnu ratiem; tualetes daudzviet ir aprīkotas personu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām pēc valstij noteiktajiem standartiem; izvietotas skaidri salasāmas norādes un zīmes; nepieciešamības gadījumā, tiek nodrošināta atbalsta persona, kas palīdz mērķa grupas personai pārvietoties vai nogādāt komplektus līdz transportam; ja mērķa grupas persona nevar nokļūt uz izdales vietu, PO vai pašvaldības sociālā dienesta pārstāvis nogādā komplektus tai uz mājām; izdales vietās priekšroka saņemt komplektus bez rindas tiek dota personām ar pārvietošanās grūtībām, vecākiem ar maziem bērniem un senioriem; izdales vietas atrodas tuvu sabiedriskā transporta pieturām vai pagastu centros.
 - lai nodrošinātu **sabiedrības veselības principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: organizēti papildpasākumi par tautas medicīnas līdzekļu izmantošanu veselības uzlabošanai, veselīgu uzturu un dzīvesveidu, fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā, personīgo higiēnu, bērnu aprūpes jautājumiem, atkarību profilakses jautājumiem, pirmās palīdzības sniegšanas iemaņu attīstību, rīcību ārkārtas situācijās, slimību profilaksi u.c.
 - lai nodrošinātu **vides aizsardzības un pārtikas preču drošuma principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: komplektu izdale, uzglabāšana un gatavo maltīšu nodrošināšana notiek vietās, kas iekļautas Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībai pakļauto Uzņēmumu reģistrā un nodrošināta higiēnas prasību ievērošana; tiek izstrādāts komplektu piegādes grafiks, lai mazinātu ceļa infrastruktūras noslodzi, izvairītos no ilgstošas pārtikas uzglabāšanas un produktu termiņa izbeigšanās; notiek saziņa ar pašvaldības sociālo dienestu,

lai piegādātu maksimāli mērķa grupas skaitam atbilstošu un precīzu komplektu daudzumu; pārtikas un pamata komplektu iepakojumam tiek izmantoti materiāli, kas ir videi draudzīgi, kuri lielākā daļa ir otrreizēji pārstrādājami; tiek organizēti pasākumi un izstrādāti izdales materiāli par ēdienu gatavošanu, ievērojot principu, lai ir lēti pagatavojami un izmantojami komplektos iekļautie pārtikas produkti; tiek organizēti papildpasākumi par sadzīves atkritumu mazināšanu, par pārtikas atkritumu, piemēram, iepakojuma, otrreizēju izmantošanu, pārtikas drošu uzglabāšanu, ģimenes budžeta plānošanu; lai izvairītos no pārtikas produktu pārpalikumiem, tiek nodrošināta komplektu pārdale starp PO; gadījumos, kad persona atdod kādu no komplektā iekļautajiem produktiem atpakaļ PO (brīvprātīgi, subjektīvu vai objektīvu apsvērumu dēļ), PO saņemtos produktus nodod zupas virtuvēm vai tos paņem citi atbalsta saņēmēji.

- Arī Fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošinājušas, ka tehniskās palīdzības darbībās ievēroti horizontālie principi, tai skaitā:
 - dzimumu līdztiesība un diskriminācijas aizliegums: nodrošināta iespēja noteikt individuālu darba laiku;
 - vides pieejamība: lifta un ratiņkrēsla pacelēja pieejamības nodrošināšana;
 - atklāta dalībnieku atlase: pretendentu brīvas konkurences nodrošināšana iepirkumos, organizāciju brīva konkurence atklātajos PO atlases konkursos;
 - vides aizsardzība: iespējas nodot papīru otrreizējai pārstrādei nodrošināšana, izdruku skaita ierobežošana, papīra (tajā skaitā otrreizēji pārstrādātā papīra) atkārtota izmantošana piezīmju veikšanai, kancelejas preču iegādē iespēju robežās izmantoti izstrādājumi, kuru ražošanā izmantota koksne, kas iegūta FSC sertificētos mežos;
 - sabiedrības veselība: veselības apdrošināšanas polišu nodrošināšana darbiniekiem;
 - partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste: informācijas apmaiņa ar sabiedrības pārstāvjiem semināros, prezentācijās un darba grupās;
 - administratīvā sloga mazināšana atbalsta saņēmējiem: dokumentu aprites un sarakstes elektroniskā veidā veicināšana;
 - personu datu aizsardzība atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulas (ES) Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti nosacījumiem.

3) nolūkā nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības preču izvēli pēc vistrūcīgāko personu vajadzībām (5. panta 13. punkts), izstrādājot nacionālos normatīvos aktus, veiktas šādas aktivitātes:

- viedokļu apzināšana par pārtikas un pamata materiālās palīdzības satura un kvalitātes prasībām un mērķa grupas vajadzībām;
- nodrošinātas konsultācijas ar PVD, Patērētāju tiesību aizsardzības centru un Veselības inspekciju kā valstī noteiktām uzraudzības funkciju veicošām institūcijām par preču kvalitātes un drošuma nosacījumiem;
- pārtikas palīdzībai noteiktā finansējuma apjoma, kas ik gadu pieejami Fonda īstenošanai, ietvaros izraudzīti produkti, ievērojot katra produkta uzturvērtību un piemērotību izdalīšanai, derīguma termiņu, kā arī apstākli, ka to uzglabāšanai nav nepieciešams speciāls temperatūras režīms;
- salīdzinot izdalei paredzētā pārtikas komplekta un personas dienas uztura enerģētiskās vērtības, veikts pārtikas atbalsta intensitātes izvērtējums. Secināts, ka pārtikas atbalsts konkrētā periodā ir 20% - 30% apmērā no nepieciešamās dienas uztura enerģētiskās vērtības, kas vienlaikus mazinātu nenodrošinātību ar pārtiku, sniedzot daļēju atbalstu atsevišķu pārtikas produktu komplektu vai gatavu maltīšu veidā, un motivētu personu palielināt savus ienākumus, nepieļaujot atkarību no Fonda atbalsta;
- paredzēts, ka reizi gadā pēc situācijas izvērtējuma var tikt iniciēta sākotnējo pārtikas preču aizstāšana ar citām enerģētiski līdzvērtīgām pārtikas precēm. Atsevišķu preču aizstāšana ar citām līdzvērtīgām paredzēta arī pamata materiālajā palīdzībā. 2019. gadā pārtikas preču komplekts papildināts ar diviem jauniem produktiem: iebiezināto pienu ar cukuru un šķeltajiem zirņiem, nodrošinot lielāku komplektā esošo produktu daudzveidību, vienlaikus izlīdzsvarojot olbaltumvielu saturu komplektā. Līdztekus komplektā esošā nerafinētā rapšu eļļa tika nomainīta ar rafinēto rapšu eļļu, kas lietotājiem ir ierastāka.

2.3.Kopējie rādītāji

2.3.1. Resursu rādītāji

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(1)	To atbilstīgo publisko izdevumu kopsumma, kas apstiprināti dokumentos, kuros izklāstīti darbību atbalsta nosacījumi	EUR	6492096	6621938	6754377	6889465	7027253	7167799	7311154	0.00	0.00	0.00	48 264 082
(2)	To attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāta darbību īstenošanas gaitā	EUR	78863.99	3087601.06	4 751 085.75	5 569 223	5 598 708	7 359 658	0.00	0.00	0.00	0.00	26 445 139,80
(2a)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pārtikas atbalsta sniegšanu, ja attiecināms	EUR	0.00	2501289.27	3 750 754.20	4407316	4 485 968	5 618 358	0.00	0.00	0.00	0.00	20 763 685,47
(2b)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pamata materiālas	EUR	0.00	274231.36	701 106.16	859310	815 094	1 458 551	0.00	0.00	0.00	0.00	4 108 292,52

	palīdzības sniegšanu, ja attiecināms																		
(3)	Komisijai deklarēto attiecināmo publisko izdevumu kopsumma	EUR	0.00	1405537.56	5 205 043.01	5572251.88	5 407 220	6 487 935	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24 077 987,45

2.3.2. Iznākuma rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(4)	Augļu un dārzeņu daudzums.	Tonnas	0.00	0.00	0.00	26,92	21,42	99,53	0.00	0.00	0.00	0.00	147,87
(5)	Gaļas, olu, zivju, jūras produktu daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	210,414	295,94	289,93	376,94	0.00	0.00	0.00	0.00	1 244,57
(6)	Miltu, maizes, kartupeļu, rīsu un citu cieti saturošu produktu daudzums.	Tonnas	0.00	941,695	1292,092	1275,09	1 241,65	1 415,75	0.00	0.00	0.00	0.00	6 166,27
(7)	Cukura daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	141,246	168,65	164,36	187,98	0.00	0.00	0.00	0.00	733,58
(8)	Piena produktu daudzums.	Tonnas	0.00	114,145	147,008	138,07	133,14	228,91	0.00	0.00	0.00	0.00	761,27
(9)	Tauku, eļļas daudzums.	Tonnas	0.00	142,681	183,748	167,03	161,61	185,40	0.00	0.00	0.00	0.00	840,47
(10)	Lietošanai gatavo produktu, citu pārtikas produktu daudzums (kas neietilpst iepriekš minētajās kategorijās)	Tonnas											

(11)	Kopējais izdalītā pārtikas atbalsta daudzums	Tonnas	0.00	1341,203	1974,508	2071,70	2 012,11	2 494,51	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9894,03
(11a)	pārtikas daļa, par kuru no DP līdzekļiem ir segtas tikai transportēšanas, izplatīšanas un uzglabāšanas izmaksas	%												
(11b)	FEAD līdzfinansēto pārtikas produktu procentuālā daļa no partnerorganizāciju izdalītās pārtikas kopapjoma	%	0.00	83	71,4	84,50	81,82	82,04						
(12)	Kopējais izdalīto maltīšu skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP	Sk.	0.00	2205	204900	307170	330 060	366 735	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1 214 366
(13)	Kopējais izdalīto pārtikas paku skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP	Sk.	0.00	285362	367451	335533	322 427	370 031	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1 680 804

2.3.3. Rezultātu rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(14)	To personu kopējais skaits, kas saņem pārtikas atbalstu	Sk.	0	68876	61497	63799	69 643	75 645 ⁵	0	0	0	0	
(14a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14652	14223	13 457	12 103	0	0	0	0	
(14b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.	0	5991	6218	8158	13 954	16 944	0	0	0	0	
(14c)	sievietes	Sk.	0	41036	31671	32832	36 532	40 439	0	0	0	0	
(14d)	migranti, dalībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	1445	1084	434	949	904	0	0	0	0	
(14e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	7598	6524	7196	11 429	10 761	0	0	0	0	
(14f)	bezpajumtnieki	Sk.	0	358	290	1045	924	875	0	0	0	0	

⁵ 2019. gadā pārtikas atbalstu saņēmušo skaits iegūts, aprēķinot unikālo pārtikas kompleksu saņēmēju skaitam (72 546 personas) pieskaitot unikālo maltiņu saņēmēju skaitu (3 099 personas). No pārtikas atbalstu saņēmušo skaita atskaitītas tās personas, kas atbilstoši ikgadējam Fonda atbalsta liederības un efektivitātes novērtējumam vienlaikus ir gan pārtikas kompleksu, gan maltiņu saņēmēji (2019. gadā – 29%). Aprēķins: 72 546 + (4 365 x 71 %) = 75 645.

2.3.4. Iznākuma rādītāji, kas raksturo pamata materiālo palīdzību
2.3.4.1. Izdalīto preču vērtība

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(15)	Izdalīto preču kopējā vērtība naudas izteiksmē	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	815 378.32	712 512.66	1 630 332	0.00	0.00	0.00	0.00	3 955 884,36
(15a)	bērniem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	815 378.32	712 512.66	669 848	0.00	0.00	0.00	0.00	2 995 400,36
(15b)	bezpajumtniekiem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR											
(15c)	citām mērķgrupām izdalīto preču kopējā vērtība	EUR						960 484					960 484

* – atbilstoši Darbības programmas un Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumu Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālas palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” grozījumiem no 2019. gada 1. janvāra pamata materiālo palīdzību saņem visas pilngadīgas personas (ne tikai ģimenes ar bērniem līdz 18 gadu vecumam, kā tas bija līdz šim).

2.3.4.2. Izdalīto preču papildu kategorijas

Bērniem izdalīto preču papildu kategorijas

ID	Rādītājs	Mervienība	Jā/Nē
16f-0	matu šampūns	Jā/Nē	Jā
16f-16	Šķidrās ziepes	Jā/Nē	Jā
16f-17	zobu pasta	Jā/Nē	Jā
16f-18	zobu birste	Jā/Nē	Jā
16f-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē	Jā
16f-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē	Jā
16f-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē	Jā
16f-22	Autīnbiksītes	Jā/Nē	Jā
16f-23	Krēms zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē	Jā
16f-24	Mitrās salvetes zīdaiņu un mazu bērnu ādas kopšanai	Jā/Nē	Jā
16f-25	Autiņi (marles)	Jā/Nē	Jā
16f-26	Ziepes zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē	Jā

2.3.4.3.Svarīgākās izdalīto preču papildu kategorijas

Svarīgākās bērniem izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16b	Skolas somas	Jā/Nē/Tukšs			✓	✓	✓	✓				
16c	Kancelejas preces, burtnīcas, zīmēšanas piederumi un citi skolai vajadzīgi piederumi (izņemot apģērbu)	Jā/Nē/Tukšs			✓	✓	✓	✓				
16f-0	matu šampūns	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-16	Šķidrās ziepes	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-17	zobu pasta	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-18	zobu birste	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓				
16f-22	Autīnbiksītes	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓				
16f-23	Krēms zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓				
16f-24	Mitrās salvetes zīdaiņu un mazu bērnu ādas kopšanai	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓				
16f-25	Autīņi (marles)	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓				
16f-26	Ziepes zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓				

2.3.4.4. Svarīgākās citām mērķgrupām izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mērvienība	Jā/Nē
18a-0	matu šampūns	Jā/Nē	Jā
18a-16	šķidrās ziepes	Jā/Nē	Jā
18a-17	zobu pasta	Jā/Nē	Jā
18a-18	zobu birste	Jā/Nē	Jā
18a-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē	Jā
18a-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē	Jā
18a-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē	Jā

2.3.4.5. Svarīgākās izdalīto preču papildu kategorijas

Svarīgākās citām mērķgrupām izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18a-0	matu šampūns	Jā/Nē/Tukšs						✓				
18a-16	šķidrās ziepes	Jā/Nē/Tukšs						✓				
18a-17	zobu pasta	Jā/Nē/Tukšs						✓				
18a-18	zobu birste	Jā/Nē/Tukšs						✓				
18a-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs						✓				
18a-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē/Tukšs						✓				

18a-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs							✓				
--------	------------------------------	-------------	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

2.3.5. Rezultātu rādītāji, kas raksturo pamata materiālo palīdzību

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(19)	To personu kopējais skaits, kuras saņem pamata materiālo palīdzību	Sk.	0	25 675	19657	18 196	17 439	70 341	0	0	0	0	
(19a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14407	15110	12 159	11 255	0	0	0	0	
(19b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.						15 756					
(19c)	sievietes	Sk.	0	12565	10123	9558	8 371	37 604	0	0	0	0	
(19d)	migranti, dalībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	804	554	104	694	903	0	0	0	0	
(19e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	917	760	711	777	10 672	0	0	0	0	
(19f)	bezpajumtnieki	Sk.						258					

* – atbilstoši Darbības programmas un Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumu Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālas palīdzības saņemšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” grozījumiem no 2019. gada 1. janvāra pamata materiālo palīdzību saņem visas pilngadīgas personas (ne tikai ģimenes ar bērniem līdz 18 gadu vecumam, kā tas bija līdz šim).

1) ZIŅOŠANA 2017., 2022. GADA UN NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMĀ

Ziņošana notikusi, iesniedzot EK Gada īstenošanas ziņojumu par 2016. gadā īstenoto darbības programmu “Darbības programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšanai vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā”.

2) PIELIKUMI

Fonda Konsultatīvās darba grupas komentāru kopsavilkums atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām 13. panta 2. punktam

Fonda Konsultatīvās darba grupas (turpmāk – KDG) dalībnieki vienprātīgi un bez iebildumiem saskaņoja Gada īstenošanas ziņojumu par 2019. gadu.

Papildus KDG dalībnieki atzina, ka Fonda darbības programmas ietvaros sniegtais atbalsts zemu ienākumu mājsaimniecībām ir nepieciešams un lietderīgs, tas sniedz ievērojamu ietekmi uz ģimenes pārtikas nodrošinājumu. Sniegts partnerorganizāciju pārstāvju atzinums par to, ka atbalsta izdales laikā saņemts atbalsta gala saņēmēju pozitīvs novērtējums par atbalsta komplektu sastāvu, it sevišķi par pārtikas komplektā iekļautajiem papildu produktiem. Pozitīvi novērtētas izmaiņas higiēnas un saimniecības preču komplektu izdales nosacījumos, no 2019. gada 1. janvāra to nodrošinot visām personām zemu ienākumu mājsaimniecībās, ne tikai ģimenēm ar bērniem kā tas bija iepriekš. Tāpat atzinīgi novērtēta ienākuma sliekšņa maznodrošinātām personām paaugstināšana līdz 242 *euro*, kas programmas ietvaros ļauj sniegt atbalstu lielākam personu lokam.

Vienlaikus no KDG dalībniekiem saņemts aicinājums veikt ienākumu līmeņa pārskatīšanu (celšanu) arī nākamajos gados.

KDG dalībnieki uzsvēra nepieciešamību Latvijā turpināt darbības programmas īstenošanu arī nākamajā plānošanas periodā.